

Aktsomhetsvurderinger for bærekraftig
forretningspraksis

Redegjørelse rapporteringsåret 2023

for Vygruppen AS

□

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Til lesere av rapporten

Næringslivet og offentlig sektor har stor påvirkning på mennesker, samfunn, miljø, klima og dyr og kan både bidra positivt til utvikling, men også medvirke negativt og forårsake skade. Virksomheter har derfor en nøkkelrolle i å oppnå FNs bærekraftsmål og Parisavtalens 1,5 graders mål.

Denne rapporten kan brukes som redegjørelse etter åpenhetsloven, men rapporten favner bredere med klima og miljø, sirkulærøkonomi og antikorrupsjon. Våre medlemmer er forpliktet til å jobbe med aktsomhetsvurderinger og årlig rapportere på arbeidet. Medlemmer i Etisk handel Norge som er på Basisnivå1 oppfyller også åpenhetslovens aktsomhetsvurderingsplikt, og delvis informasjonsplikten.

OECDs begrep Responsible Business Conduct er det vi i Etisk handel Norge kaller for bærekraftig forretningspraksis. Den systematiske innsatsen virksomheter gjør for å kartlegge, forebygge, begrense og gjøre rede for hvordan de håndterer risiko for negativ påvirkning, samt rette opp skade for mennesker, dyr, samfunn og miljø – kalles aktsomhetsvurderinger (due diligence). Virksomheter over en viss størrelse er gjennom åpenhetsloven pålagt å gjøre aktsomhetsvurderinger på menneskerettigheter. Alle virksomheter, uavhengig av størrelse, er av norske myndigheter forventet å gjøre aktsomhetsvurderinger også på samfunn, miljø og dyr og etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Dette gjelder både næringsliv, offentlig sektor og organisasjoner.

Etisk handel Norges prinsipper (vår Code of Conduct) for bærekraftig forretningspraksis dekker områdene anstendig arbeid, menneskerettigheter, miljø/klima, antikorrupsjon og dyrevelferd. Rapporten viser åpenhet om hvordan virksomheten arbeider med aktsomhetsvurderinger i tråd med UNGP og OECDs retningslinjer. Alle medlemsrapportene gjøres offentlig tilgjengelig på Etisk handel Norges hjemmesider.

Heidi Furustøl

Daglig leder

Etisk handel Norge

Aktsomhetsvurderinger

Denne rapporten er bygget rundt FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs modell for aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.

Modellen har seks trinn som beskriver hvordan virksomheter kan jobbe for mer ansvarlig og bærekraftig forretningspraksis. Å være god på aktsomhetsvurderinger betyr ikke at en virksomhet ikke har negativ påvirkning på mennesker, samfunn og miljø, men heller at virksomheten er åpen og ærlig om utfordringer og håndterer dette på best mulig måte i samråd med sine interessenter. Denne rapporten er delt inn i kapitler basert på denne modellen.

Forord av daglig leder

Vy er Nordens største landbaserte transportselskap med virksomhet innenfor tog, buss, gods og reiseliv i Norge og Sverige. Vy er et statlig heleid aksjeselskap der statens mål er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer og mest mulig effektiv oppnåelse av sektorpolitiske mål.

Vår strategi innebærer at vi skal arbeide for at dagens og fremtidens transportløsninger er mest mulig bærekraftige. Vy mener at miljøvennlige og kollektive transportløsninger er en forutsetning for fremtidens samfunn. Når vi reiser og transporterer bærekraftig får vi areal- og energieffektive løsninger, renere luft, færre ulykker på veiene og redusert tidstap som resultat av mindre kø. For å få flere til å velge kollektive transportløsninger, må valget være enkelt.

Arbeidet med bærekraft er forankret i våre styringssystemer og en integrert del av alt vi gjør. Vår visjon er at Vy gjør det enkelt å velge miljøvennlig. Vårt hovedmål er vekst gjennom flere bærekraftige reiser og godstransport på bane, og høyest mulig lønnsomhet over tid.

Visjon og hovedmål skal vi oppnå gjennom å:

1. Gi våre kunder gode kundeopplevelser hver dag
2. Være bransjeledende på innovasjon
3. Være effektive og pålitelige i alt vi gjør
4. Ha engasjerte og kundeorienterte medarbeidere

Når vi leverer på de fire områdene, vil flere velge å reise og frakte gods med oss, flere oppdragsgivere vil velge oss og Vy vil være en attraktiv arbeidsgiver med gode interne ambassadører. Vys verdier er kundeglede, ansvarlighet og samspill. Verdiene er grunnlaget for Vys virksomhet, og ligger til grunn for alt vi gjør.

I arbeidet med bærekraft er rollen som ansvarlig innkjøper viktig, og vi skal være en pådriver for ivaretagelse av bærekraft i hele anskaffelsesprosessen; fra behovsanalyser til kontraktsoppfølging. I 2023 har vi fortsatt arbeidet med å systematisk kartlegge risiko i våre leverandørkjeder og fulgt opp leverandører innen høyrisikokategorier. Vi har jobbet spesielt tett med leverandører av elektriske busser, hvor risikoen for negative konsekvenser ansees å være svært høy. Levering av uniformer, dekk og renholdstjenester er andre avtaleområder som har vært prioritert for oppfølging med bakgrunn i høy risiko.

I oppfølgingen av leverandører har vi identifisert enkelte avvik i etterlevelsen av våre etiske krav. Avvikene er blant annet relatert til arbeidstid, arbeidsavtaler, og manglende systemer og rutiner for arbeid med aktsomhetsvurderinger hos våre avtalepartner. De identifiserte avvikene er krevd rettet og leverandørene har fremlagt dokumentasjon som viser at tiltak er iverksatt og retting er gjennomført. Slike funn viser at kontinuerlig oppfølging av leverandører er en viktig del av arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

Vi ønsker å bidra til positiv utvikling i vår leverandørkjede og vi tilstreber leverandørforhold hvor det vises vilje og evne til å jobbe med forbedringer. I 2024 vil vi fortsette å arbeide systematisk for ivaretagelse av menneskerettigheter og arbeidstakerrettigheter i våre leverandørkjeder, og få mer innsikt i risikoen i disse. Vi erkjenner at vi ikke har oversikt over alle tenkelige negative konsekvenser i vår leverandørkjede, og vi prioriterer å kontinuerlig forbedre oss i arbeidet med aktsomhetsvurderinger.

" Vi skal være en ansvarlig virksomhet som bidrar til positiv utvikling i vår leverandørkjede. "

Gro Bakstad
Konsernsjef

Nøkkelinformasjon om virksomheten og leverandørkjeden

Nøkkelinformasjon om virksomheten

Navn på virksomheten

Vygruppen AS

Adresse hovedkontor

Schweigaards gate 23, 0191 Oslo

Viktigste merker, produkter og tjenester

Vy har virksomhet innenfor tog, buss, gods, mobilitetsløsninger og reiseliv i Norge og Sverige.

Beskrivelse av virksomhetens struktur

Vygruppen er Nordens største landbaserte transportselskap med virksomhet innenfor tog, buss, gods og reiseliv i Norge og Sverige. Morselskapet Vygruppen AS er eid av den norske stat ved Samferdselsdepartementet. Vygruppen driver persontogtrafikk i Norge i egen regi og gjennom datterselskapene Vy Gjøvikbanen AS og Vy Tog AS, samt persontogtrafikk i Sverige gjennom Vy Tåg AB. Persontrafikk med buss i Norge og i Sverige drives av datterselskapene Vy Buss AS og Vy AB. Godstrafikk med tog drives av datterselskapet CargoNet AS. Vygruppen driver videre virksomhet innenfor områdene kundeopplevelse og innovasjon hvor digitale tjenester og reiseliv står sentralt. Agilia leverer renhold på persontog for Vygruppen og er et heleid datterselskap av Vygruppen AS.

I 2023 besto konsernledelsen av konsernsjef og følgende konserndirektører:

- Tog
- Buss
- CargoNet
- Kundeopplevelse og innovasjon
- Organisasjon og HR
- Økonomi og finans
- Kommunikasjon og samfunnskontakt
- Strategi og IT

Leder av det enkelte forretningsområdet er ansvarlig for etterlevelse Vygruppens policy for ivaretagelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter i sin forretning og underliggende virksomheter.

Konserninnkjøp som er organisert i konsernsenteret, har spisskompetanse på innkjøp og etisk handel, og fungerer som innkjøpsavdeling for konsernet. Ansvar for etisk handel og aktsomhetsvurderinger er lagt til Vygruppens innkjøpsdirektør.

Omsetning i rapporteringsåret (NOK)

19 063 000 000

Antall ansatte

11 643

Er virksomheten omfattet av åpenhetsloven?

Ja

Vesentlige organisatoriske endringer siden forrige rapportering og denne rapportens tidsperiode

Ingen endringer for 2023.

Navn, tittel for kontaktperson for rapporten

Maren Grevstad Pettersen, Innkjøpsrådgiver bærekraft

E-post adresse for kontaktperson for rapporten

maren.grevstad.pettersen@vy.no

Informasjon om leverandørkjeden

Generell beskrivelse av virksomhetens innkjøpsmodell og leverandørkjede

Konserninnkjøp er organisert i konsernsenteret og har både en styrende og utøvende rolle. I styringsfunksjonen legges det premisser og retningslinjer for all innkjøpsaktivitet i konsernet. I utøvende rolle er konserninnkjøp innkjøpsavdeling for forretningsområdene tog, buss, kundeopplevelser og innovasjon. I dette ligger et ansvar for å gjennomføre anskaffelser, kontraktsoppfølging og andre innkjøpsaktiviteter i henhold til årlige tjenesteavtaler med forretningen.

Anskaffelsesprosessen i Vy er definert gjennom styrende dokumenter med faser og hvor ansvaret for planlegging, inngåelse og oppfølging av kontrakter er fordelt på ulike roller. Det gis en årlig fullmakt fra konsernledelsen knyttet til inngåelse av og oppfølging av kontrakter som dekker flere av forretningsområdene.

I tjenesteavtalen med forretningsområdene er etisk handel spesifisert og konserninnkjøp har gjennom denne et ansvar for å gjennomføre arbeidet med å sikre bærekraft i leverandørkjeden, inklusive å utføre risikoanalyser, gjennomføre tiltak og rapportere på disse. Arbeidet gjennomføres ved hjelp av en dedikert ressurs, innkjøpsrådgiver bærekraft, som gjennomfører arbeidet med aktsomhetsvurderingene knyttet til leverandørkjeden. Innkjøpsrådgiver bærekraft samarbeider tett med de øvrige innkjøpsrådgivere om både anskaffelser og kontraktsoppfølging der hvor det er identifisert en risiko for negative konsekvenser knyttet til bærekraft. Innkjøpsrådgiver bærekraft har også et spesifikt ansvar for å ivareta og innarbeide bærekraft i systemer, rutiner og prosesser i innkjøpsavdelingen.

I henhold til styrende dokumenter er det rollen som kontraktsforvalter som har det overordnede ansvaret for å implementere nye kontrakter i linjen, inklusive å følge opp brukere, leverandør og andre interessenter i kontraktsperioden. Hver kontrakt i Vy har en utnevnt kontraktsforvalter, som oftest fra linjen.

Kontraktsoppfølgingen foregår i et tverrfaglig samarbeid mellom kontraktsforvalter, innkjøpskoordinator, fagansvarlig og andre for å følge opp kontraktens vilkår. I de tilfeller hvor kontrakten er merket med høy risiko knyttet til bærekraft, vil også innkjøpsrådgiver bærekraft delta i det tverrfaglige teamet.

Vygruppen konsernet kjøper varer og tjenester innenfor disse hovedområdene:

- Kjøp og leie/leasing av kjøretøy (buss, tog og bil)
- Vedlikehold av kjøretøy, inkludert renhold, tømning og fylling
- Tjenester om bord, inkludert catering, Wifi og underholdning
- Drivstoff og energi
- Tekstil, inkludert uniform, arbeidstøy og sengetøy
- IKT
- Rådgivning, konsulent og bemanning

Antall leverandører som virksomheten har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret

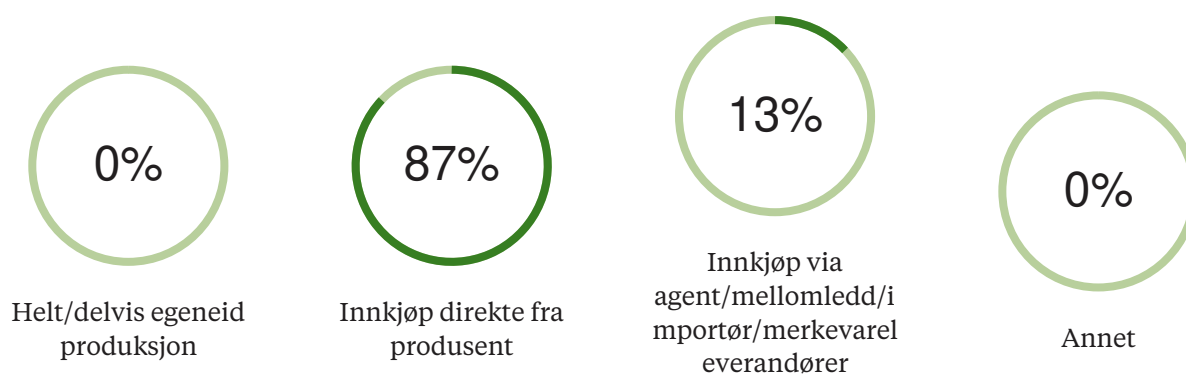

Kommentar til antall leverandører

Antall leverandører bedriften har hatt kommersielle relasjoner med i rapporteringsåret: Vygruppen herunder togvirksomheten på Østlandet, kundeopplevelse og innovasjon og konsernstaber: 701, Vy Tog AS: 245, Vy Gjøvikbanen AS: 110, Vy Buss AS: 6531, CargoNet: 800, Agilia: 228, Team Verksted: 1000. Det vil være flere av de samme leverandørene som har kommersielle relasjoner med flere av forretningsområdene. Å summere sammen leverandører per forretningsområde vil derfor ikke gi riktig tall, og er derfor lagt inn i dette kommentarfeltet.

Type innkjøp/ leverandørforhold

Tallene gir et anslag av hvordan fordelingen er mellom kjøp direkte fra produsent og via agent. Tallene tar utgangspunkt i innkjøpsverdi.

For de fleste av våre avtaler der det gjøres kjøp av varer, eller tjenester som inkluderer varekjøp, benytter våre leverandører underleverandører som ferdigstiller disse produktene. Innkjøpene skjer dermed via et mellomledd/agent. For tjenesteavtaler gjøres kjøp av tjenesten i de fleste tilfeller direkte fra vår avtalepart, og disse er i dette kakediagrammet kategorisert under «innkjøp direkte fra produsent». Ettersom Vygruppen har flest avtaler med tjenesteleverandører begrunner det hvorfor dette tallet er relativt høyt. For vareinnkjøp gjør vi i liten grad kjøp direkte fra produsent.

Liste over førsteleddsprodusenter per land

Kina :	8
Latvia :	1
Bulgaria :	2
Norge :	313
Tyrkia :	1
Spania :	1
Frankrike :	2
Nederland :	4
Tyskland :	4
Japan :	1
Sverige :	124
Polen :	3
Storbritannia :	2
India :	3
Tsjekkia :	1
Belgia :	1
Canada :	1
Danmark :	2
Finland :	1
Irland :	1
Italia :	2

Listen inneholder informasjon om førsteleddsprodusenter for produkter som kjøpes på avtaleområder som er definert som høyrisiko, som blant annet tekstiler, IT/elektronisk-utstyr, busser, IT-tjenester, dekk og catering. Vi har ikke fullstendig oversikt over alle våre førsteleddsprodusenter for alle produkter/varer vi har som en del av vår avtaleportefølje. Vy har en stor andel avtaler med tjenesteleverandører. Disse leverandører utfører i all hovedsak tjenesten fra Norge, Sverige og andre EU-land. Disse er også inkludert i listen over.

Oppgi antall arbeidere hos førsteleddsprodusenter som virksomheten har oversikt over, og hvor mange produsenter dette er basert på:

Antall arbeidere

Antall produsenter dette er basert på

Kommentar til antall arbeidere

Vi har ikke informasjon om antall arbeidere.

Viktigste innsatsfaktorer/råvarer for produkter eller tjenester og geografi

Drivstoff	Danmark Estland Nederland Norge Sverige
Energi	Norge
Stål/jern	Kina Sverige
Aluminium/bauksitt	Kina Polen Sverige
Naturgummi	Thailand
Kobber	Kina Polen

Det vil kunne være stor variasjon i land som de ulike innsatsfaktorene/råvarene kommer fra, og dette vil være avhengig av for eksempel type buss (gjelder for informasjonen over om stål/jern, aluminium/bauksitt og kobber).

Er virksomheten leverandør til offentlig sektor?

Ja

Mål og fremdrift

Prosessmål og fremdrift i rapporteringsåret

1

Mål: Gjennomføre systematisk opplæring av egne ansatte i aktsomhetsvurderinger

Status: Det er igangsatt et arbeid med å utarbeide et e-læringsprogram om aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter, og som vil tilgjengeliggjøres for alle ansatte. Dette forventes ferdigstilt innen utgangen av 1.halvår 2024.

2

Mål: Ta i bruk nytt innkjøpssystem og forbedret systemstøtte for oppfølging av leverandører

Status: Vi har tatt i bruk nytt innkjøpssystem fra april 2023. Vi har identifisert funksjonalitet for oppfølging av leverandører og klassifisering av risiko. Vi vil se nærmere på dette i 2024.

3

Mål: Styrke rammeverket for aktsomhetsvurderinger til bedre å inkludere klima, natur og korrupsjon i metodikk for risikokartlegging av leverandørkjeden og oppfølging av underleverandører (tier 2 og 3).

Status: Vi har gjennomført en analyse av klima- og naturrisiko for Vygruppens aktiviteter. Det er også påbegynt et arbeid med å sette vitenskapsbaserte klimamål, som berører leverandørkjeden. Dette arbeidet fortsetter i 2024.

4

Mål: Tydeliggjøre roller og ansvar og forbedre rutiner for gjennomføring av aktsomhetsvurderinger.

Status: Det er inntatt informasjon om ansvar for aktsomhetsvurderinger i relevant stillingsbeskrivelse.

5

Mål: Forbedre interne rutiner for kontroll av lønns- og arbeidsvilkår og øke antall kontroller.

Status: Det er gjennomført flere kontroller av lønns- og arbeidsvilkår for renholdskontrakter. Det er også innhentet revisorerklæring for lønns- og arbeidsvilkår for leveranse av busstjenester på buss for tog-avtalene.

6

Mål: Øke dialog med interessenter, interesseorganisasjoner og andre oppdragsgivere innen samme bransjer, spesielt høyrisiko avtaleområdene elektriske busser, tekstil, it-utstyr og vedlikehold og renhold.

Status: Vy deltar i et nettverk som DFØ fasiliterer, der offentlige oppdragsgivere kommer sammen og diskuterer ivaretagelse av menneskerettigheter i offentlige anskaffelser. I 2023 har vi også deltatt i workshops ledet av OECD der nordiske oppdragsgivere har kommet sammen for å diskutere aktsomhetsvurderinger i offentlige anskaffelser.

7

Mål: Samarbeide med Tradebroker om aktsomhetsvurderinger i deres avtaler.

Status: Vygruppen har vært en pådriver for å få Tradebroker til å sette bærekraft høyere på agendaen, og har blant annet vært med i Tradebroker sitt styre og gitt innspill til deres bærekraftstrategi.

8

Mål: Kontinuerlig forbedring av aktsomhetsvurderinger og gjennomføring av tiltak innen høyrisikokategorier. Følgende avtalekategorier er ansett som høyrisiko: drift- og vedlikeholdstjenester, elektriske og konvensjonelle busser, bussmateriell, elektronisk utstyr, IT-tjenester (utlandet), tekstiler, transporttjenester inkludert avvikstransport og undertransportører, renholdstjenester inkludert renholdskjemi, forbruksmateriell, overnatting, servering og catering.

Status: I 2023 har vi prioritert innsatsen på aktsomhetsvurderinger i identifiserte høyrisikoområder. Det er gjennomført tiltak innen flere av de nevnte kategoriene. Tiltakene inkluderer oppfølgingsmøter med leverandørene om deres systemer, rutiner og vurdering av risiko; innhenting av informasjon via egenrapportering/spørreskjema og revisjonsrapporter; revisorerklæringer for lønns- og arbeidsvilkår; dokumentasjonsgjennomgang av lønnslipper, timelister, arbeidsavtaler; innhenting av sertifiseringer m.m.

MÅL FOR KOMMENDE ÅR

1

Ferdigstille e-læring om aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter.

2

Minimum 50 % av målgruppen skal ha gjennomført e-læring.

3

Revidere og oppdatere eksisterende policyer og etiske krav til leverandører.

4

Gjennomføre kontraktsoppfølging for minimum 10 høyrisikoavtaler.

5

Gjennomføre aktsomhetsvurderinger for reservedeler til togmateriell, med fokus på utvalgte reservedeler. Som en del av dette vil vi gjennom oppfølging og dialog med våre vedlikeholdsleverandører i første omgang kartlegge og få informasjon om hvordan leverandørkjeden for utvalgte reservedeler ser ut, og om og hvilken risiko for brudd som finnes i disse leverandørkjedene.

6

Gjennomføre minimum 5 stikkprøvekontroller av lønns og arbeidsvilkår innen renhold og på buss for togavtaler.

7

Forbedre intern innsamling av data om aktsomhetsvurderinger til ekstern rapportering.

8

Kartlegge hvem i virksomheten som har behov for opplæring knyttet til aktsomhetsvurderinger, og type opplæring

9

Utarbeide dokument med minimumskriterier for leverandører knyttet til aktsomhetsvurderinger.

10

Ta i bruk funksjonalitet i nytt innkjøpssystem i arbeidet med aktsomhetsvurderinger og bærekraft, og oppfølging av leverandører på disse områdene.

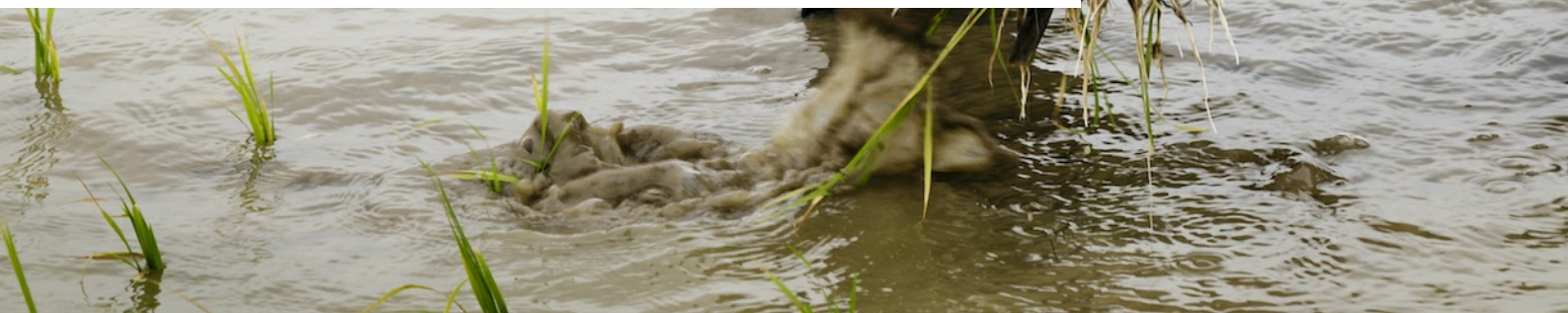

1

Forankring av bærekraft i virksomheten

Forankring av ansvarlighet knyttet til bærekraftig forretningspraksis i virksomheten handler om å ha strategier, planer, relevante policyer og retningslinjer for aktsomhetsvurderinger som er vedtatt av ledelsen. Disse bør omfatte hele virksomheten, samt virksomhetens leverandørkjede og forretningsforbindelser. Effektive styringssystemer for implementering er en forutsetning for å lykkes, og arbeidet med aktsomhetsvurderinger bør være en integrert del av virksomhetens forretningsdrift. Tydelige forventninger fra toppledelsen, samt tydelig plassering av ansvar innad i virksomheten for implementering av de ulike delene av aktsomhetsvurderinger er viktig. Alle involverte må vite hva de skal gjøre. Åpenhet om forpliktelser virksomheten har til seg selv, utfordringer de står overfor og hvordan dette håndteres, er vesentlig.

1.A Policy* for egen virksomhet

1.A.1 Lenke til offentlig tilgjengelig policy for egen virksomhet

<https://www.vy.no/globalassets/vy.no/filer-no/barekraft-og-samfunnsansvar/policy-ivaretakelse-av-menneskerettigheter.pdf>

1.A.2 Hva sier virksomheten offentlig om sine forpliktelser til å respektere mennesker, dyr, samfunn, miljø og klima?

Vygruppen skal drive vår forretningspraksis og vi skal gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Som del av aktsomhetsvurderingen skal Vygruppen kartlegge faktisk og risiko for negativ påvirkning på menneskerettighetene som vi har forårsaket, bidratt til eller er direkte knyttet til gjennom vår aktivitet, både i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Vi skal stanse, forebygge og/eller redusere slik påvirkning. Effekten av tiltakene skal overvåkes og vurderes, og kommuniseres til de berørte.

Vygruppens etiske krav gjelder for samtlige leverandører til Vygruppen og deres underleverandører.

Leverandøren skal sikre at virksomheten ikke direkte eller indirekte bryter grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter som er nedfelt i FNs menneskerettighetserklæring, ILOs åtte kjernekonvensjoner og arbeidsmiljølovgivningen i produksjonslandet. Leverandøren skal ha oversikt over sin leverandørkjede og gjennomføre aktsomhetsvurderinger i tråd med OECDs retningslinjer.

Leverandøren skal sørge for minst mulig negativ miljøpåvirkning, og skal overholde relevante og internasjonale miljøstandarder. Leverandøren skal aktivt arbeide for å minimere klimagassutslipp, miljørisiko og andre klima- og miljøutfordringer knyttet til egen virksomhet og i leverandørkjeden.

Leverandøren skal overholde generelle krav til god forretningsmessighet, ryddighet og etterrettelighet i gjennomføringen av Leverandørens virksomhet. Leverandøren skal overholde regler og forskrifter på alle relevante områder, herunder innenfor områdene skatte- og avgiftsrett og konkurranselovgivning. Leverandøren skal aktivt og løpende arbeide mot utpresning, korrupsjon og hvitvasking.

1.A.3 Hvordan er policy for egen virksomhet blitt utviklet og forankret?

Vygruppens policy for ivaretakelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter omfatter alle konsernets forretningsområder og selskaper, og gjeldende for ansatte, vikarer og konsulenter som representerer disse. Innholdet i denne policyen videreføres til Vygruppens leverandører gjennom «Etske krav til leverandører» (Code of Conduct). Leder av det enkelte forretningsområdet er ansvarlig for etterlevelse av denne policyen i sin forretning og underliggende virksomheter.

Vygruppens policy for ivaretakelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter og etiske krav ble revidert i 2022 og både policy og etiske krav til leverandører er vedtatt av Vygruppens konsernledelse. Alle Vygruppens ledergrupper har også blitt orientert om policy for arbeidstaker- og menneskerettigheter.

1.B Organisering og internkommunikasjon

1.B.1 Hvordan er arbeidet med aktsomhetsvurderinger organisert i virksomheten, forankret i interne retningslinjer og rutiner og hvorfor?

Leder av det enkelte forretningsområdet/ selskapet i Vygruppen er ansvarlig for etterlevelse av policy for ivaretagelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter, herunder aktsomhetsvurderinger, i sin forretning og underliggende virksomheter, og i leverandørkjeden.

Arbeidet med anstendige arbeidsforhold og ivaretagelse av arbeidstakerrettigheter for egne ansatte reguleres gjennom lov (Arbeidsmiljøloven) og forskrift, samt gjennom nasjonale overenskomster mellom arbeidsgiversiden og arbeidstakersiden. I den daglige oppfølgingen er dette organisert gjennom ulike funksjoner i hvert forretningsområde og selskap, slik som HR-ressurser, HMS-ansvarlige, verneombud, med flere.

Konserninnkjøp gjennomfører arbeidet med å sørge for anstendige arbeidsforhold og ivaretagelse av menneskerettigheter i leverandørkjeden. Konserninnkjøp er organisert i konsernsenteret og fungerer som innkjøpsavdeling for konsernet. Avdelingen har spisskompetanse innen anskaffelser og aktsomhetsvurderinger med hensyn til menneskerettigheter i leverandørkjeden. Ansvar for planlegging, inngåelse og oppfølging av kontrakter er fordelt gjennom styrende dokumenter «Roller og ansvar i anskaffelsesprosessen» og gjennom tjenesteavtaler med selskapene. Det gis en årlig fullmakt fra konsernledelsen til inngåelse av og oppfølging av kontrakter som dekker flere av forretningsområdene.

I tjenesteavtalen med forretningsområdene og Agilia er det spesifisert hvilket arbeid konserninnkjøp har ansvar for å gjennomføre; blant annet å utføre risikoanalyser, gjennomføre tiltak i leverandørkjeden og rapportere på disse. Arbeidet gjennomføres ved hjelp av en dedikert ressurs, innkjøpsrådgiver bærekraft, som samarbeider tett med de øvrige innkjøpsmedarbeiderne om både anskaffelser og kontraktsoppfølging der hvor det er identifisert en risiko for negative konsekvenser. Innkjøpsrådgiver bærekraft har også et spesifikt ansvar for å ivareta og innarbeide bærekraft i systemer, rutiner og prosesser i innkjøpsavdelingen.

Kontraktsoppfølging av avtalene foregår i et tverrfaglig samarbeid mellom kontraktsforvalter, innkjøpskoordinator, fagansvarlig og andre for å følge opp kontraktens vilkår. I de tilfeller hvor kontrakten er merket med høy risiko knyttet til bærekraft, vil også innkjøpsrådgiver bærekraft delta i det tverrfaglige teamet. Innkjøpsrådgiver bærekraft utfører oppfølgingen av leverandører på aktsomhetsvurderinger for de ulike forretningsområdene.

Vygruppen har en intern varslingsrutine og varslingskanal som er gjort kjent gjennom en forenklet varslingsplakat og er i henhold til kravene i arbeidsmiljøloven. I tillegg er det opprettet en ekstern varslingskanal. Juridisk avdeling har ansvar for varslings-tjenesten, mens kommunikasjonsavdelingen er kontaktpunkt for henvendelser om åpenhetsloven fra allmenheten.

1.B.2 Hvordan blir betydningen av virksomhetens aktsomhetsvurderinger konkretisert og tydeliggjort for de ansatte gjennom stillingsbeskrivelse (eller lignende), arbeidsoppgaver og incentivordninger?

Vygruppens policy for ivaretagelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter og etiske krav ble revidert i 2022 og både policy og etiske krav til leverandører er vedtatt av Vygruppens konsernledelse. Alle Vygruppens ledergrupper ble i denne forbindelse orientert om policy for arbeidstaker- og menneskerettigheter. En digital ledertrening har gjort det mulig for over 300 ledere i konsernet å ta over 2500 e-læringer hvor de har fått økt innsikt i rammer for ledelse i Vy. Temaene har vært bærekraft og mangfold, anskaffelser, etiske retningslinjer, informasjonssikkerhet, kollektiv arbeidsrett, personvern og GDPR, prosesser, kvalitet og sertifisering, styringsmodell og fullmaktsmatrise, og varsling.

Konserninnkjøp har et ansvar for å synliggjøre hvilke anskaffelser som har risiko for bærekraftselementer og setter på riktig kompetanse. I anskaffelsesprosesser der menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold er identifisert som en risiko i potensielle leverandørkjeder er dette temaer på møter i det tverrfaglige anskaffelsesteamet (TAT). Gjennom disse møtene gjøres kontraktsforvalter og fagansvarlig for kommende avtale kjent med aktsomhetsvurderinger og risikoer for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter, samt konsekvensene av det for eget arbeid, for den konkrete anskaffelse/avtale.

Ansvar om aktsomhetsvurderinger er inntatt i relevant stillingsbeskrivelse.

Nøkkelpersoner i alle virksomheter har fått opplæring for å forebygge korrupsjon. Vygruppen har en intern varslingsrutine og varslingskanal som er gjort kjent gjennom en forenklet varslingsplakat og er i henhold til kravene i arbeidsmiljøloven. I tillegg har vi opprettet en ekstern varslingskanal. Denne administreres av et advokatfirma, og mer informasjon og kontaklinformasjon til den finnes på Vys intranett.

Etiske retningslinjer er en del av arbeidsavtalen ved nyansettelser og tilgjengelig for alle ansatte på intranett.

I godsvirksomheten har vi introdusert e-opplæring om de etiske retningslinjene våre. I bussvirksomheten er etiske retningslinjer tilgjengelig i Lederhåndbok på intranett, personalhåndbok og i sjåførhåndbøkene som er bussjåførens arbeidsreglement. Det ble i 2021 utviklet et eget e-læringsprogram for etiske retningslinjer og dilemmaer knyttet til dette.

1.B.3 Hvordan sikres det at relevante ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å gjennomføre arbeidet med aktsomhetsvurderinger?

Innkjøpsrådgiver bærekraft og bærekraftssjef har tidligere deltatt på kurs i ansvarlig næringsliv og aktsomhetsvurderinger i regi av OECD Kontaktpunkt.

I 2022 ble det informert om åpenhetsloven og aktsomhetsvurderinger i alle Vygruppens ledergrupper. Det ble også informert om Åpenhetsloven i flere avdelingsmøter i Konserninnkjøp i 2022. Ved nyansettelser i Konserninnkjøp i 2023 er det gitt informasjon om Åpenhetsloven og hvordan vi jobber med dette i Vy. Åpenhetsloven har vært tema flere ganger på interne økonomifaglige forumer i Vy i 2023. Forumet samler ansatte med økonomi- og rapporteringsansvar på tvers av konsernet. I desember ble det holdt et lengre innlegg i forumet om hvordan vi jobber for å ivareta Åpenhetsloven i Vy.

Vi har i 2023 påstartet et arbeid med å utarbeide e-læring for ansatte om aktsomhetsvurderinger. E-læringsprogrammet vil ferdigstilles i løpet av 1.halvår 2024.

1.C. Planer og ressurser

1.C.1 Hvordan er virksomhetens forpliktelser til å respektere mennesker, samfunn, dyr og miljø forankret i virksomhetens strategier og handlingsplaner?

Vy sitt samfunnsoppdrag er å tilby attraktive kollektive transportløsninger. Dette skal vi gjøre på en bærekraftig måte. Bærekraft er en integrert del av vår strategi og styringssystem, dette reflekteres i vår visjon "Vy gjør det enkelt å velge miljøvennlig." Vårt hovedmål er vekst gjennom flere bærekraftige reiser og godstransport på bane, og høyest mulig lønnsomhet over tid.

Visjon og hovedmål skal vi oppnå gjennom å:

1. Gi våre kunder gode kundeopplevelser hver dag
2. Være bransjeledende på innovasjon
3. Være effektive og pålitelige i alt vi gjør
4. Ha engasjerte og kundeorienterte medarbeidere

Når vi leverer på de fire områdene, vil flere velge å reise og frakte gods med oss, flere oppdragsgivere vil velge oss og Vy vil være en attraktiv arbeidsgiver med gode interne ambassadører. Vys verdier er kundeglede, ansvarlighet og samspill. Verdiene er grunnlaget for Vys virksomhet, og ligger til grunn for alt vi gjør.

Hvert av de fire delmålene er koblet mot relevante av FNs bærekraftsmål. For ivaretagelse av klima- og miljøhensyn og grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter i våre leverandørkjeder er særlig delmål om «bransjeledende innovasjon» og «effektiv og pålitelig i alt vi gjør» sentrale. I delmål om «være bransjeledende på innovasjon» ligger blant annet at vi skal jobbe med å redusere våre egne direkte klimagassutslipp og utslipp fra våre leverandører. Forbruk av fossilt drivstoff i buss- og godsvirksomheten er vår største kilde til klimautslipp. Vi arbeider derfor for å gå over til nullutslippsløsninger og å kjøre mer energieffektivt. Ansvarlige innkjøp er en viktig del av å være «effektiv og pålitelig i alt vi gjør» for å sikre en bærekraftig verdikjede, og det er utarbeidet en egen handlingsplan for arbeid med aktsomhetsvurderinger. Denne er godkjent i konsernledelsen. Vygruppen har også en innkjøpstrategi med fastsatt mål og spesifikke tiltak for bærekraftige innkjøp.

For mer informasjon om vårt arbeid med ivaretagelse av bærekraftsaspekter i vår virksomhet og verdikjede, se vår års- og bærekraftsrapport på våre nettsider: <https://www.vy.no/vygruppen/baerekraft-og-samfunnsansvar>

1.C.2 Hvordan følges virksomhetens strategier og planer for å være ansvarlig og bærekraftig opp av ledelse og styre?

Arbeidet med etisk handel rapporteres i Vygruppens års- og bærekraftsrapport. Det rapporteres også om status for bærekraftsarbeidet en gang i året i en egen sak til Vys eier, Samferdselsdepartementet, og som egen sak i konsernstyret.

1.D Partnerskap og samarbeid med forretningsforbindelser, spesielt leverandører

1.D.1 Hvordan tydeliggjør virksomheten viktigheten av ansvarlighet og bærekraft i møte med forretningsforbindelser, spesielt i leverandørkjeden?

Vygruppens etiske krav til leverandøren ligger som kontraktsvilkår i alle våre avtaler. Disse ligger tilgjengelig på Vys nettside, både under fanen «Bærekraft og samfunnsansvar» og fanen «For leverandører» Der hvor avtaleområdet er vurdert til å middels eller høy risiko skal det alltid vurderes om det også skal stilles kvalifikasjonskrav som omhandler ivaretagelse av grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter. Kvalifikasjonskravet tilpasses ut fra hva som skal anskaffes. I tillegg er ansvarlighet og bærekraft også ofte et tema i markedsdialogen med potensielle leverandører. Avtaleområder som er vurdert til middels eller høy risiko følges alltid opp med minimum egenrapporteringsskjema og/eller tema på oppfølgingsmøter. I 2023 har det vært flere møter med leverandører der Åpenhetsloven og konsekvenser av denne har vært tema. Slike oppfølgingsmøter bidrar til opplæring av våre leverandører.

Lenke til offentlig tilgjengelige krav til leverandører: <https://www.vy.no/globalassets/vy.no/filer-no/barekraft-og-samfunnsansvar/vygruppens-etiske-krav-til-leverandorer-2022.pdf>

1.E Erfaringer og endringer

1.E.1 Hvilke erfaringer har virksomheten gjort seg om arbeidet med bærekraftig forretningspraksis i rapporteringsåret, og hva har endret seg som et resultat av dette?

I 2022 etablerte vi et rammeverk for aktsomhetsvurderinger som var i tråd med den nye Åpenhetsloven. I 2023 har vi hatt fullt fokus på å gjennomføre aktsomhetsvurderinger av våre leverandørkjeder. Dette har inkludert tett oppfølging av leverandører innen høyrisikoområder, innhenting av dokumentasjon, risikovurderinger av mottatt dokumentasjon og annen tilgjengelig informasjon, med mer. Vi opplever at aktsomhetsvurderinger og arbeid med ivaretagelse av menneskerettigheter er mer kjent for leverandørene nå enn tidligere, selv om enkelte fortsatt er umodne. Da tematikken er bedre kjent blant flere leverandører har det gjort informasjonsinnhenting og oppfølgingen/dialogen mot leverandørene lettere.

2

Fastsette fokus for rapporten

Kartlegging av virksomhetens påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Kartlegging handler om å identifisere virksomhetens risiko for, og faktiske negative påvirkning/ skade, på mennesker, dyr, samfunn og miljø, inkludert i leverandørkjeden og gjennom forretningsforbindelser. Det handler om å først danne seg et overordnet risikobilde, for så å prioritere mest vesentlige risikoområder for grundigere kartlegging og håndtering av funn. Hvordan virksomheten er involvert i eventuell negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, er sentralt for å avgjøre riktig respons og tiltak. Involvering av interessenter, spesielt påvirkede parter, er sentralt i kartleggingsarbeidet, så vel som i tiltak for å håndtere utfordringene på en god måte.

2.A Kartlegging og prioritering

PRIORITERT NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

Å prioritere en eller flere risikoområder på bakgrunn av alvorlighetsgrad, betyr ikke at noen risiko er viktigere enn andre, eller at virksomheter ikke gjør noen med annen risiko, men at det som har størst negativ påvirkning prioriteres først. Kartlegging og prioritering er en kontinuerlig prosess.

2.A.1 List opp virksomhetens faktiske negative konsekvenser og/eller prioriterte vesentlig risiko for negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Merk at de prioriterte risikoene dere lister opp i tabellen under vil bli overført til trinn 3 av denne rapporten, hvor dere vil bli bedt om å besvare hvordan dere arbeider med å stanse, forebygge eller redusere den negative påvirkningen.

Prioritert negativ påvirkning / skade	Relatert tema	Geografi
Unngå utnyttelse av arbeidere, spesielt minoritetsgruppen uighurer, i leverandørkjeden til busser	Tvangsarbeid Diskriminering Brutal behandling	Kina
Unngå negativ påvirkning på arbeidere i våre leverandørkjeder / manglende etterlevelse av våre etiske krav	Tvangsarbeid Fagorganisering og kollektive forhandlinger Barnarbeid Diskriminering Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Regulære ansettelses	Globalt
Kartlegge risiko i leverandørkjeden til reservedeler til tog	Fagorganisering og kollektive forhandlinger Diskriminering Brutal behandling Helse, miljø og sikkerhet Lønn Arbeidstid Regulære ansettelses Marginaliserte befolkningsgrupper Miljø Utslipp Materialbruk	Globalt

---

BEGRUNNELSE FOR HVORFOR DISSE UTFORDRINGENE ER PRIORITERT SOM MEST VESENTLIGE FOR MENNESKER, DYR, SAMFUNN OG MILJØ

2.A.2 Beskriv: a) virksomhetens rutiner for kartlegging og identifisering av risiko og hvordan den negative påvirkningen/skaden ble identifisert og prioritert i denne perioden. b) eventuelle deler av virksomheten som ikke er dekket i denne rapporteringen (produktgrupper, egne produkter, avdelinger eller lignende) og hvorfor dere har valgt å ikke prioritere disse i det videre arbeidet; c) hvordan informasjon ble hentet inn, hvilke kilder som er benyttet og hvilke interessenter som er involvert/dere har snakket med; d) om det er identifisert områder eller tema hvor det er manglende informasjon for å danne seg et helhetlig bilde, og hvordan dere planlegger å gå frem for å få mer informasjon/håndtere dette.

a) Vy gjennomfører årlige overordnede risikoanalyser for brudd på lønns- og arbeidsvilkår, brudd på menneskerettigheter og miljø i våre innkjøpsplaner og avtaleporteføljer. Risikoen er definert som høy for avtaler innenfor flere områder, som kjøretøy, tekstiler, IT-utstyr, renhold, og catering, for å nevne noen. På bakgrunn av den overordnede risikokartlegging prioriteres utvalgte avtaleområder for videre oppfølging. Prioriteringen gjøres blant annet med bakgrunn i alvorlighetsgraden av kjent risiko, kjennskap til produksjonsland og der dette er et land med høy risiko for menneskerettighetsbrudd, og størrelse på kontrakten/innkjøpsvolum. I den videre oppfølgingen gjennomføres det møter med leverandører, og innhentes dokumentasjon for å få innsikt i hvilke systemer og rutiner vår avtalepart har for arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvilken risiko de identifiserer i sine leverandørkjeder. Gjennom denne oppfølgingen får vi mer informasjon om hva den konkrete risikoen i vår leverandørkjede knytter seg til, f.eks. om det er arbeidstid, HMS, tvangsarbeid eller andre risikoer. Der det finnes aktuelle rapporter om leverandørkjede-informasjon som er direkte relevant for oss, leser vi oss også opp på innholdet i disse.

b) Den overordnede risikoanalysen som gjennomføres dekker alle avtaleområder der det eksisterer en kontrakt, og disse er registrert i vårt innkjøpsystem. Vi har også gjort en analyse med med basis i leverandørreskontrollen for de leverandører med kjøp over 1 million NOK for å fange opp aktuelle forhold der det ikke er etablerte formelle innkjøpskontrakter.

c) Den overordnede risikokartleggingen deles inn i risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter og risiko for brudd på lønns- og arbeidsvilkår, samt risiko for miljø. For risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter legges som hovedregel DFØs høyrisikoliste til grunn sammen med informasjon innhentet i tidligere aktsomhetsvurderinger og eventuell informasjon fra interessenter. Om produktkategorien ikke finnes på DFØs høyrisikoliste sjekkes også andre kilder som Upphandlingsmyndighetens Riskanalystjäneste, MVOs CSR Risk Check tool, The US Department of Labours list of goods produced by child labor or forced labor, Responsible sourcing tool og ITUC sin oversikt over arbeidstakerrettigheter i ulike land.

Dersom avtaleområdet omfattes av forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter og allmenngjøringsforskrifter vil det i hovedsak ansees å være en høyrisiko kategori.

For de avtaleområdene som prioriteres for videre oppfølging er dialog med leverandørene en viktig kilde til informasjon. Vi leser oss også opp på relevante rapporter fra forskningsmiljøer eller andre, for kategorier der dette er relevant. Eksempelvis har dette vært særlig aktuelt for elektriske busser. Innen denne kategorien har vi fått bistand fra en tredjepart til å utføre IDD-analyser av aktuelle buss- og batteriprodusenter. IDD analysen gjør blant annet søk om selskapene i en rekke offentlig tilgjengelige kilder.

d) Nei, men arbeidet med kartlegge og identifisere risiko er et kontinuerlig arbeid, og for noen områder tar det lenger tid å få denne informasjonen enn for andre.

ANNEN NEGATIV PÅVIRKNING/SKADE

2.A.3 Beskriv annen negativ påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø som ble identifisert i kartleggingen i egen virksomhet, leverandørkjeden eller hos forretningsforbindelser i rapporteringsåret og hvordan disse er håndtert

Vi har gjennomført en klima- og naturanalyse. Av denne framkommer det blant annet at Vys drift og operasjoner har påvirkning på naturmangfold og økosystemer gjennom både direkte og indirekte arealbruk på land. Vy kjører gjennom en rekke naturreservater der viltpåkjørsler, lyd-, vibrasjon- og lysforurensing har negativ påvirkning på biomangfold. Tiltak for dette krever tett samordning med underleverandører i sektoren som eksempelvis Bane NOR. Vy og Bane NOR samarbeider blant annet om et pilotprosjekt med mål om å redusere antall dyrepåkjørsler. Spesielt når det er mye snø blir dyrene fristet til å gå i jernbanesporene. I dette prosjektet er det satt ut foringsstasjoner for å lede elg og rådyr vekk fra jernbanesporene. Dette er gjort i samråd med Viltnemnda og Mattilsynet. Det er også satt opp en rekke viltkameraer for å forstå mer om hvor dyrene ferdes.

A woman in a blue lab coat and cap is shown in profile, looking down at a laptop in a laboratory setting. Other people in similar attire are visible in the background, working at their stations. The scene is brightly lit with overhead fluorescent lights.

3

Håndtering av prioritert påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning

Stanse, forebygge eller redusere handler om å håndtere funn fra kartleggingen på en god måte. Virksomhetens mest vesentlige negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø prioriteres først. Dette betyr ikke at annen risiko er uvesentlig eller at det ikke håndteres. Hvordan virksomheten er involvert, er sentralt for å treffe riktige tiltak. Faktisk negativ påvirkning/skade som virksomheten forårsaker eller bidrar til må stanses, forebygges og reduseres. Virksomheter som er direkte forbundet med negativ påvirkning må bruke sin innflytelse til å få forretningsforbindelser (f.eks. leverandører) til å stanse, forebygge og redusere dette. Dette innebærer å utvikle og iverksettes planer og rutiner for å håndtere risiko, og kan kreve endringer i egne policyer og styringssystemer. Virksomheters vellykkede håndtering av negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø er et avgjørende bidrag til FN's bærekraftsmål.

3.A Stanse, forebygge eller redusere

3.A.1 Legg til mål, status på fremdrift, og beskriv tiltak dere har iverksatt for å håndtere virksomhetens prioriterte negative påvirkning/skade på mennesker, dyr, samfunn og miljø:

Prioritert negativ påvirkning/skade	Unngå utnyttelse av arbeidere, spesielt minoritetsgruppen uighurer, i leverandørkjeden til busser
Overordnet mål :	Unngå utnyttelse av arbeidere, spesielt minoritetsgruppen uighurer, i leverandørkjeden til elektriske busser
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Avdekke hvilken risiko for brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter som er tilstede i produksjon av elektriske busser og hvor høy denne risikoen er for våre leverandørkjede. Ved avvik/brudd skal det kreves retting.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Det ble i 2022 gjort omfattende risikokartlegginger av leverandørkjedene for flere av våre busser og busser vi vurderer å bruke inn mot anbudsprosesser og til kommersielt bruk. Bakgrunnen for disse kartleggingene har vært å avdekke risiko for brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter generelt, og spesifikt risiko for tvangsarbeid av minoritetsgruppen uighurer. Denne kartleggingen har fortsatt i 2023.

I 2023 har en ekstern tredjepart gjennomført IDD (Integrety due diligence)-analyser av buss- og batteriprodusenter som finnes i våre leverandørkjede. Videre har våre avtaleparter gjennomført tredjepartsrevisjoner av ivaretagelse av menneskerettigheter der bussene/batteri sammenstilles i Kina, og vi har fått tilgang til disse revisjonsrapportene. Revisjonen avdekket avvik på arbeidstidsbestemmelser. Dette ble krevd rettet, og leverandøren har fremlagt dokumentasjon på at dette er rettet.

En av våre avtaleparter har også påbegynt et arbeid med kartlegging av risiko hos produsentenes underleverandører. Vi har lest oss opp på aktuelle rapporter om risiko i leverandørkjeden til elektriske busser og batteri.

Kartleggingene så langt avdekker at det er flere risikoer for brudd på grunnleggende menneske- og arbeidstakerrettigheter i leverandørkjeden til de elektriske bussene. Områdene/rettighetene der risikoen er definert som høy knytter seg særlig til ufrivillig overtid og utstrakt grad av overtid, lave lønninger (ikke levelønn) og manipulering av lønninger, og rekruttering. Vi har ikke avdekket faktiske koblinger til Xinjiang-provinsen i Kina i våre leverandørkjeder, men vi registrer at det er flere rapporter som knytter aktører i vår leverandørkjede til Xinjiang-provinsen og mulig tvangsarbeid av uighurer. Vi anser det derfor som en høy risiko, og vi har et særlig fokus på dette i oppfølgingsmøter med våre leverandører.

Vi har kontinuerlig dialog med våre bussleverandører og potensielle bussleverandører om risiko i leverandørkjeden, og dette er et pågående arbeid.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Få ytterligere informasjon og dokumentasjon om forholdene i vår leverandørkjede, blant annet fra rapport(er) fra revisjon på fabrikk(er) som benyttes i sammenstillingen av våre elektriske busser, og dialog/dokumentasjon fra vår kontraktspart. Dette vil gi oss innsikt i om det finnes spesifikke avvik/brudd. Videre forventer vi å få mer innsikt i faktisk risiko hos underleverandører til bussprodusentene, gjennom de kartleggingene som våre avtaleparter skal gjøre. Det vil gjennomføres flere møter med våre kontraktsparter (nordiske forhandlere av elektriske busser) i løpet av året. Vi vil også etterstrebe å delta i relevante fora om denne tematikken, samt lese oss opp på relevante rapporter e .I, for å holde oss oppdatert på tema.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Unngå negativ påvirkning på arbeidere i våre leverandørkjeder / manglende etterlevelse av våre etiske krav
Overordnet mål :	Unngå negativ påvirkning på arbeidere i våre leverandørkjeder.
Status :	Pågående
Mål i rapporteringsåret :	Få ytterligere innsikt i hvilke risikoer som er gjeldende i våre leverandørkjeder, og kreve gjennomføring av tiltak/forbedringer der avvik/brudd oppdages.

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

I 2023 har vi prioritert oppfølging av følgende høyrisikoområder: elektriske busser (se beskrivelse over), uniformer, renhold, dekk og catering.

Konkrete tiltak mot leverandører innen disse avtaleområdene inkluderer oppfølgingsmøter med leverandørene om deres systemer, rutiner og vurdering av risiko; innhenting av informasjon via egenrapportering/spørreskjema og revisjonsrapporter; revisorerklæringer for lønns- og arbeidsvilkår; dokumentasjonsgjennomgang av lønnslipper, timelister, arbeidsavtaler; innhenting av sertifiseringer m.m.

Det er avdekket avvik og risiko særlig knyttet til arbeidstid på flere avtaleområder, herunder uniformsavtalen, avtaler om renhold og på fabrikker som sammenstiller de elektriske bussene. Feil i arbeidsavtaler er også identifisert for arbeidstakere innen renhold. Videre har vi avdekket avvik knyttet til manglende systemer og rutiner for aktsomhetsvurderinger hos noen av våre leverandører. Samtlige avvik er krevd rettet, og dokumentasjon på retting er fremlagt.

Basert på den oppfølgingen som er gjort, avvikene som er identifisert, samt egne kartlegginger vurderer vi at flere av avtalene har en risiko for brudd på arbeidstidsbestemmelser. Produksjonsland for både uniformer og elektriske busser er Kina, og vi anser rett til organisering og kollektive forhandlinger som en risiko, da dette er begrenset av kinesisk lov. Annen informasjon, fra rapporter og eksterne kilder, tilsier også at lønn er en risiko innen særlig tekstilbransjen. Vi vil ha fokus på disse risikoområdene i vår oppfølging av leverandørene.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Få ytterligere informasjon om hvilken konkret risiko (f.eks. HMS, manglende mulighet til fagorganisering, barnearbeid), som er mest alvorlige for de ulike avtaleområdene allerede identifisert med overordnet middels/høy risiko. Avdekke avvik og retting av disse. Få kjennskap til hvordan våre leverandører jobber med å rette avvik hos sine produsenter.

Prioritert negativ påvirkning/skade	Kartlegge risiko i leverandørkjeden til reservedeler til tog
Overordnet mål :	Avdekke hvilken risiko som finnes i leverandørkjeden til reservedeler for tog
Status :	
Mål i rapporteringsåret :	Få informasjon om leverandørkjeden til utvalgte reservedeler til tog

Beskriv iverksatte eller planlagte tiltak for å stanse eller begrense negative konsekvenser og begrunnelse for tiltaket/tiltakene :

Vedlikeholdstjenester av togmateriell er store og viktige avtaleområder for togvirksomheten. Disse leverandørene kjøper også inn materialer og deler som benyttes i vedlikeholdsarbeidet.

Det er innhentet informasjon via spørreskjema fra de ulike vedlikeholdsleverandørene. Det er også gjennomført møter med noen av de. Basert på innhentet dokumentasjon har samtlige vedlikeholdsleverandører påbegynt et arbeid med aktsomhetsvurderinger. De har fått på plass forankring, og systemer og rutiner for arbeidet. De har begynt kartleggingen av hvor reservedelene kommer fra, men dette er en omfattende jobb ettersom delene som kjøpes inn i forbindelse med vedlikehold av tog er mange, og hver enkelt del består gjerne av mange komponenter og forskjellige materialer. På bakgrunn av innhentet informasjon viser kartleggingen til våre leverandører at delene som kjøpes inn i all hovedsak sammenstilles i Europa, og risikoen for brudd på menneskerettigheter vurderes som lav for dette leddet. For komponenter og materialer, slik som elektronikk, battericeller, stål, aluminium med flere, vurderer vi risikoen som høyere, da disse produseres eller utvinnes i land med medium eller høy risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter.

Vi har mindre kunnskap om hvor produksjonen av de ulike komponentene og råmaterialene som inngår i reservedelene kommer fra. Flere av våre leverandører oppgir at de er i ferd med å kartlegge tier 2 og 3 av reservedelene sin leverandørkjede. I den kommende oppfølgingen mot leverandørene vil vi ha fokus på å få informasjon om produksjonsland for tier 2 og 3, og det er planlagt møter våren 2024 om dette tema med samtlige vedlikeholdsleverandører.

Beskriv faktiske eller forventede resultater av tiltaket beskrevet over, samt mål og aktiviteter for kommende rapporteringsår :

Når vi har bedre kjennskap til leverandørkjeden til (utvalgte) reservedeler vil vi også kunne få bedre innsikt i hvilken risiko for brudd på arbeidstaker- og menneskerettigheter som knytter seg til de ulike reservedelene, og iverksette tiltak deretter.

Andre tiltak for å håndtere negativ påvirkning/skade:

Beskriv virksomhetens tverrgående tiltak for å stanse, forebygge eller redusere negativ påvirkning/ skade på mennesker, samfunn og miljø i leverandørkjeden

3.B.1 Reduksjon av natur- og miljøpåvirkning

Vi viser til Vygruppens års- og bærekraftsrapport.

Et eksempel på hvordan vi jobber innen dette område er med svanemerking av vaskehaller. Siden 2020 har vi svanemerket tre vaskehaller på Eidsvoll, Hamar og Brumunddal. Svanemerket stiller strenge krav til vannforbruk og rensing av avløpsvannet. Ved utgangen av året, hadde vi tre av fire svanemerkede bussvaskehaller i Norden. Vi har sett gode resultater av tiltakene knyttet til sertifiseringen. I 2023 sparte våre tre vaskehaller 3,7 millioner liter vann, sammenlignet med siste årsforbruk før de ble Svanemerket. Kravet fra Svanemerket er maks 270 liter vann per bussvask og i 2023 brukte våre tre Svanemerkede vaskehaller i snitt 173 liter vann per bussvask. Det er stor variasjon mellom vaskehallen som bruker mest og minst liter vann per vask.

Svanemerkets krav inneholder også krav om å fjerneoljefraksjoner, tungmetaller og andre miljøgifter. Vy buss har totalt 57 vaskehaller. I 2024 skal vi oppgradere vår vaskehalli Drammen, og da er målet at også denne vaskehallen skal få Svanemerket.

3.B.2 Reduksjon av klimagassutslipp

Vi jobber kontinuerlig med å redusere våre egne direkte utslipp og utslipp fra våre leverandører. Forbruk av fossilt drivstoff i buss- og godsvirksomheten er vår største kilde til klimautslipp. Vi arbeider derfor for å gå over til nullutslippsløsninger og å kjøre mer energieffektivt.

Vy har i 2023 startet opp den første fullelektriske kontrakten i Kongsberg. Vår satsing på elbusser i områdene Kongsberg og Vikersund vil gi en utslippsreduksjon beregnet til ca. 4 500 tonn CO₂-ekvivalenter per år. Vi har fortsatt å investere i elektriske turbusser, og målet er en bussflåte som ikke forurenses. Transport med el-buss er økt fra ca. 2 millioner km i 2020 til 18,2 millioner km i 2023.

I lys av den pågående energimangelen i Europa og økte strømkostnader, er det viktig for Vy å kjøre togene på en mest mulig energieffektiv måte. Vy har alltid jobbet med energibesparende tiltak, men i 2023 har vi jobbet videre med flere tiltak for å redusere energiforbruk. Noen av de viktigste temaene vi jobber med er:

- Bruk av data for å øke kontroll og oversikt over energiforbruk gjennom analyse og rapportering.
- Se på muligheter for mer energieffektiv togfremføring gjennom effektiv kjørestil.
- Redusere energiforbruket ved å parkere togene på en måte som bruker minimalt med strøm til optimal innvendig temperatur for beste kombinasjon av komfort og energieffektivitet.
- Se på mulige oppgraderinger av klimakontrollanlegg for å gjøre dette mer energieffektivt

CargoNet arbeider hele tiden med å redusere fotavtrykket på ytre miljø og redusere energiforbruket. Hybrid lokomotiver erstatter eldre diesellokomotiver. De nye lokomotivene har tilbakemating av elektrisitet til nettet ved bremsing, og kan i tillegg kjøre med dieselfremdrift på banestrekninger og terminaler hvor det ikke er tilgang til kontaktledning med elektrisitet. CargoNet vektlegger energiøkonomisk kjøring og prioriterer dette i føreropplæringen. Energiøkonomisk kjøring får oppmerksomhet på lokomotivførersamlinger for å sikre fellesskap om mål.

CargoNet har et tett samarbeid med leverandørene av løfteutstyr på terminalene om utvikling og overgang til nullutslipps løfteutstyr. CargoNet tester nå elektrisk stortruck og elektrisk reachstacker i drift, og er dermed den første terminaloperatøren i Europa som tester nullutslippsmaskiner produsert av leverandører i Europa med løftekapasitet på opptil 45 tonn. Vi er stolte av å få være med på denne utviklingen i en så tidlig fase.

Da vi i 2023 inngikk ny avtale på kantinetjeneste på hovedkontoret, var miljø viktig. Blant annet er det krav til å jobbe for redusert matsvinn og bidra til å dytte de bespisende til å velge mer klimavennlig mat ved å vise CO₂-utslipp til de ulike rettene på storskjerm. Den nye avtalen trådte i kraft i august 2023. Når visammenligner perioden august til desember 2023 med samme periode i 2022, ser vi at vi at matsvinn har gått ned med ca. 25 prosent (10 gram) per person per måltid.

Vy etterstreber høyest mulig grad av gjenbruk og resirkulering av IT-utstyr. I 2023 hadde vi en gjenbruksgrad på 84 prosent på blant annet laptop, skrivebord og skjermer.

For mer detaljer og spesifikke tall om hvordan vi jobber for å redusere egne klimagassutslipp og klimagassutslipp fra våre leverandører se kapitlet «Klimaregnskap» i Vys års- og bærekraftsrapport. Tilgjengelig fra mars på våre nettsider: <https://www.vy.no/vygruppen/baerekraft-og-samfunnsansvar>

3.B.3 Tilpasning av egen innkjøpspraksis (sourcing)

Vi har et bevisst forhold til at vår innkjøpspraksis kan påvirke forhold for arbeiderne i leverandørkjeden. Som eksempel har vi for vår uniformsavtale en hovedbestilling i løpet av året, der alle ansatte som trenger må bestille uniformsplagg innen en gitt tid. Bestillingen gjøres på våren, med levering i november. Denne hovedbestillingen er utgangspunkt for produksjonen som settes av uniformer, og inkluderer også et anslag av hvor mange plagg som er nødvendige til suppleringsbestillinger i løpet av året. På denne måten unngår vi korte ledetider.

3.B.4 Valg av produkter og sertifiseringer

I anskaffelse av sengetøy og håndklær til sovekupeer på Bergensbanen ble det gjennomført en anskaffelse der vi gikk for leie av miljømerkede håndklær (sengetøyet må tilfredsstille krav til flammehemming og er derfor ikke miljømerket). Vask av produktene skjer på et vaskeri som er svanemerket.

Andre spesifikke eksempler er:

- I anskaffelse av nye kontorstoler til Vys hovedkontor ble lang levetid og god kvalitet for produktene vektlagt.
- Ved kjøp av blomster tilbys det gjennom vår avtale kjøp av Fairtrade-sertifiserte blomster.

Ved nye anskaffelser av produkter der det finnes sertifiserte produkter, skal det gjøres en vurdering av hvorvidt dette skal etterspørres i konkurransen.

3.B.5 Støtte aktivt opp om fri fagorganisering og kollektive forhandlinger, eller der lovverket ikke tillater dette, støtte aktivt opp om andre former for demokratisk valgt arbeiderrepresentasjon

Rett til fagorganisering og kollektive forhandlinger er et eget punkt i vårt dokument "Etiske krav til leverandører". Dette dokumentet legges ved alle avtaler, og inngår som en del av kontrakten. Vi har flere produkter som produserer i Kina. Muligheten for fagorganisering og kollektive forhandlinger, gitt begrensningene i det kinesiske lovverket, er noe vi adresserer i møter med våre leverandører og etterspør hvordan de jobber med dette mot sine produsenter. Vi har også tatt opp dette direkte med vår leverandør av IT-tjenester, der tjenesten utføres fra India.

3.B.6 Bidrag til utvikling, kompetanseheving og opplæring internt og av leverandører og arbeidere i leverandørkjeden

Vi gjennomfører flere oppfølgingsmøter med våre leverandører, og der tema er Åpenhetsloven og våre forventninger til arbeid med ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Vi opplever fortsatt ulikt modenhetsnivå hos leverandørene. Gjennom møter og påfølgende dialog bidrar vi til opplæring og bevisstgjøring av våre leverandører. Flere av de temaene som adresseres i dialogen med våre leverandører forutsetter at det tas videre i leverandørkjeden, og underleverandører får dermed også en økt bevissthet om disse temaene.

3.B.7 Bekjempelse av korrupsjon og bestikkelser i egen virksomhet og leverandørkjeden

Vy vurderer jevnlig risiko for korrupsjon og misligheter. I ledelsesdokumentet Bærekraft og Samfunnsansvar i Vy samt i våre etiske retningslinjer stadfestes det at Vy skal arbeid aktivt mot alle former av korrupsjon. Dette gjør vi gjennom informasjon til ledere og ansatte om våre retningslinjer og løpende internkontrollaktiviteter for å redusere risiko for korrupsjon og misligheter. I tillegg brukes varslingsinstituttet for å avdekke mulige avvik. Ved potensielle avvik behandles dette av fagpersoner i juridisk avdeling, HR og økonomi for å avdekke evt. handlinger i brudd med våre retningslinjer, beslutte og gjennomføre tiltak for å avbøte negative effekter, og vurdere og gjennomføre tiltak overfor intern og eksterne impliserte. Eksempelvis vil dette kunne medføre tap av leverandørkontrakt og avslutning av arbeidsforhold.

Vy gjennomfører dataanalyser med data fra interne systemer og tilgjengelig offisielle registre for å avdekke mulige avvik. Disse blir løpende fulgt opp.

Status for antikorrupsjonsarbeidet inklusive hendelser og internkontroll status blir årlig gjennomgått i revisjonsutvalg og styre.

Som en del av internkontrollprosessene i Vy gjennomføres det risikoanalyser og gjennomgang av kontroller for misligheter og korrupsjon for alle forretningsområder. Basert på overordnede risikoanalyser over bransje og opprinnelsesland blir også enkelte leverandører risikovurdert for korrupsjon.

Toppledere må jevnlig kvittere ut at etiske retningslinjer er gjennomgått og implementert i sin virksomhet. Status på internkontrollarbeidet med misligheter og korrupsjon blir årlig utarbeidet, kommunisert og behandlet i virksomhetsledelsene, konsernledelse og styre. I ledertreningen er det en egen sekvens om etiske retningslinjer og arbeidet mot korrupsjon. 99 prosent av Vygruppens linjeledere i Norge og Sverige har gjennomført digital konsernfelles ledertrening i 2022 og 2023 hvor det inngår læring og trening i etikk og korrupsjon. 370 har deltatt på felles ledersamlinger for konsernet. Dette utgjør 3,2 prosent av antall ansatte.

Konsernledelse og ledelse i forretningsområder samt stab/støtte på til sammen 45 ansatte inngår i denne ledertreningen. Styrets 8 medlemmer samt konsernledelse og ledelse i forretningsområdene har i løpet av året blitt orientert om status og tiltak internkontroll, herunder misligheter og korrupsjon. Medlemmene har også i løpet av 2021 og 2022 signert egenmelding når det gjelder etiske retningslinjer og retningslinjer for utøvelse av bærekraft, og evt. interessekonflikter. Det legges opp til gjennomføring av tilsvarende egenmelding i 2024.

Der er satt krav til leverandører når det gjelder forretningsetikk gjennom «Etske krav til leverandører» (Code of Conduct). Disse gjelder for samtlige leverandører til Vygruppen og deres underleverandører. Vår policy for ivaretagelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter og etiske krav ble revidert i år og både policy og etiske krav til leverandører er vedtatt av Vygruppens konsernsjef. Alle ledergruppene har også blitt orientert om policy for arbeidstaker- og menneskerettigheter.

Vygruppens policy og etiske krav til leverandører er tilgjengelig på vår nettside, <https://www.vy.no/vygruppen/baerekraft-og-samfunnsansvar>.

3.B.8 Annen relevant informasjon for hvordan dere arbeider med å redusere, forhindre og håndtere negativ innvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø

Nei.

4

Overvåking av gjennomføring og resultater

Overvåking av gjennomføring og resultater handler om å måle effekten av systematikken og eget arbeid i hvert trinn i aktsomhetsvurderingene, og viser hvorvidt virksomheten gjør gode aktsomhetsvurderinger. Virksomheten må ha systematikk og rutiner på plass for å kunne fange opp og kritisk vurdere egne konklusjoner, prioriteringer og tiltak som er gjort som en del av aktsomhetsvurderinger. Eksempelvis: Er kartlegging og prioritering av mest negativ påvirkning gjort på en faglig god og troverdig måte, og som reflekterer de faktiske forholdene? Virker tiltakene for å stanse, forebygge og/eller redusere virksomhetens negative påvirkning/skade etter hensikten? Er skade gjenopprettet der det er relevant? Dette kan gjelde tiltak virksomheten gjør selv og som utføres av eller i samarbeid med andre. Erfaringene virksomheten gjør seg med arbeidet med aktsomhetsvurderinger brukes for å forbedre prosesser og resultater i fremtiden.

4.A Overvåkning og evaluering

4.A.1 Beskriv a) hvem som har ansvar for å overvåke effekten og resultatene av tiltak iverksatt for å håndtere virksomhetens vesentlige risiko for skade/negativ påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø, og hvordan overvåkingen gjennomføres i praksis, b) hvem som har ansvar for å evaluere virksomhetens implementering og arbeid med aktsomhetsvurderinger, og hvordan evalueringen gjennomføres i praksis:

a) Leder av det enkelte forretningsområdet er ansvarlig for etterlevelse av policy for ivaretagelse av arbeidstaker- og menneskerettigheter, herunder aktsomhetsvurderinger, i sin forretning og underliggende virksomheter.

Når vi avdekker avvik på våre etiske krav registreres dette i et excel-skjema, og i tilknytning til den aktuelle kontrakten. Her registrerer vi også hva avviket er knyttet til og om det er rettet eller ikke. Leverandøren må framlegge dokumentasjon på at avvik er rettet og/eller tiltak iverksatt. På sikt vil vi se på muligheten for å registrere slike avvik i vårt innkjøpssystem.

b) konserncontrollerne følger opp gjennom besluttede KPIer og i Business Reviews med forretningsområdene som utføres sammen med konsernsjef og økonomidirektør. Deretter blir status forelagt KL og konsernstyre.

4.A.2 Beskriv hvordan dere sannsynliggjør at virksomhetens tiltak for å identifisere, forebygge og redusere negativ påvirkning faktisk fungerer

Vi opplever en modning hos flere av leverandørene, og at flere har satt i gang kartlegging på bakgrunn av initiativ fra oss. Når det oppdages avvik på våre etiske krav krever vi retting fra våre leverandører. Identifiserte avvik i 2023 knytter seg til arbeidstid, arbeidsavtaler, og manglende systemer og rutiner for aktsomhetsvurderinger hos våre avtalepartner. Leverandørene må framlegge dokumentasjon på at avvik er rettet, og informere om hvilke tiltak som er iverksatt for å hindre gjentakende avvik.

5

Kommunikasjon av hvordan negativ påvirkning/skade er håndtert

Forutsetningen for god ekstern kommunikasjon om arbeidet knyttet til virksomheters aktsomhetsvurderinger for bærekraftig forretningspraksis er at den bygger på konkrete aktiviteter og resultater. Virksomheten skal kommunisere offentlig om relevante styringsdokumentet knyttet til aktsomhetsvurderinger, eksempelvis policyer, retningslinjer, prosesser og aktiviteter knyttet til å identifisere og håndtere virksomhetens faktiske og potensielle negative påvirkning på mennesker, dyr, samfunn og miljø. Kommunikasjonen bør inkludere hvordan risikoen er avdekket og håndtert, samt hvilke effekter man oppnådde av tiltakene/aktivitetene. Etter åpenhetslovens §4 skal virksomheter som er omfattet årlig offentliggjøre en redegjørelse for aktsomhetsvurderinger.

5.A. Kommunisere eksternt

5.A.1 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer med berørte interessenter om håndteringen av negativ påvirkning/skade

Vi har dialog med leverandører både gjennom kontraktsoppfølgingsmøter og i markedsundersøkelser. Vi gjennomfører i all hovedsak ikke selv dialog direkte med arbeidstakere i leverandørkjeden, men oppfordrer vår kontraktspart til å gjøre det. For eksempel, der det er påvist avvik, som vi har sett flere tilfeller av for arbeidstid, oppfordrer vi våre leverandører til at de enten selv, eller gjennom tredjeparter, gjennomfører samtaler med de berørte arbeidstakerne på produksjonslokalene. I India har vi gjennomført dialog direkte med arbeidere som er tilknyttet leveranse av IT-tjenester.

5.A.2 Beskriv hvordan virksomheten kommuniserer offentlig rundt eget arbeid med kartlegging og håndtering av negativ påvirkning/skade

På vår nettside legges det ut relevant informasjon. For 2023 inneholder vår års- og bærekraftsrapport også vår redegjørelse etter Åpenhetsloven for arbeidet med aktsomhetsvurderinger av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og våre leverandørkjeder. På våre nettsider legger vi også opp vår etisk handel rapport. Se våre nettsider: <https://www.vy.no/vygruppen/baerekraft-og-samfunnsansvar>

5.A.3 Beskriv virksomhetens rutine for å ivareta og besvare eksterne henvendelser relatert til informasjonskravet pålagt virksomheter under åpenhetsloven.

Vygruppen har per i dag ikke mottatt informasjonskrav fra allmenheten. I 2023 har vi heller ikke mottatt henvendelser fra samarbeidspartnere og forretningsforbindelser. Ved eventuelle henvendelser skal innkjøpsrådgiver bærekraft involveres i besvarelsene og samarbeid med relevant mottaker av informasjonskravet. Det er utarbeidet en egen rutine for besvarelser av informasjonskrav for Vy buss hvor også tidligere besvarelser ligger samlet. Kommunikasjonsavdelingen er kontaktpunkt for henvendelser om Åpenhetsloven fra allmenheten.

6

Gjenoppretting der dette er påkrevd

Når en virksomhet har identifisert at den har forårsaket eller bidratt til skade på mennesker, dyr, samfunn eller miljø håndteres skaden gjennom å sørge for gjenoppretting, eller samarbeide om gjenoppretting. Gjenoppretting kan innebære økonomisk erstatning eller kompensasjon, en offentlig beklagelse, eller at skaden på annet vis rettes opp. Det handler også om å sørge for tilgang til klageordninger for arbeidere og/eller lokalsamfunn slik at de kan få sin sak hørt og håndtert.

6.A Gjenoppretting

6.A.1 Beskriv virksomhetens policy for gjenoppretting ved negative konsekvenser for mennesker, dyr, samfunn og miljø

Av vår policy for arbeidstaker og menneskerettigheter framgår det at der våre aktiviteter forårsaker eller medvirker til negativ påvirkning skal vi stanse denne aktiviteten og søke å gjenopprette skaden. Der leverandøren er ansvarlig for den negative påvirkningen/skaden er leverandøren ansvarlig for gjenoppretting. Vi ber om dokumentasjon fra leverandørene på at retting/ iverksettelse av tiltak med mål om gjenoppretting er gjennomført.

Beskriv eventuelle tilfeller av gjenoppretting i rapporteringsperioden

Det har ikke vært tilfeller som har krevd gjenoppretting i rapporteringsperioden, men det har vært oppdaget avvik. Disse er nærmere beskrevet tidligere i rapporten, under del 3.

6.B Sikre tilgang til klagemekanismer

6.B.1 Beskriv hva virksomheten gjør for å sikre at ansatte i egen virksomhet og andre interessenter, spesielt påvirkede arbeidere samt lokalsamfunn har tilgang til varslingskanaler og klagemekanismer, når det er aktuelt

Forhold knyttet til arbeidstakeres rettigheter og øvrige arbeidsforhold er regelmessig gjenstand for drøftelser med arbeidstakersiden gjennom partsamarbeidet.

Vygruppen har en intern varslingsrutine og varslingskanal som er gjort kjent gjennom en forenklet varslingsplakat og er i henhold til kravene i arbeidsmiljøloven. I tillegg er det opprettet en ekstern varslingskanal. Juridisk avdeling har ansvar for varslings-tjenesten.

Kontaktinformasjon:

Vygruppen AS

Maren Grevstad Pettersen, Innkjøpsrådgiver bærekraft

maren.grevstad.pettersen@vy.no